

03.04.24

**ANKARA
TİCARET BORSASI
Basın Bürosu**

**GÜNLÜK BASIN
ÖZETLERİ**

**03 Nisan 2024
Salı**

03.04.24

RESMİ GAZETE'DE BUGÜN

03 Nisan 2024 Salı

YÜRÜTME VE İDARE BÖLÜMÜ

YÖNETMELİKLER

- İl Afet ve Acil Durum Uzmanlığı Yönetmeliği
- Ticaret Bakanlığı Döner Sermaye İşletmesi Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

TEBLİĞLER

- Özelleştirme İdaresi Başkanlığının 02/04/2024 Tarihli ve 2024/ÖİB-K-01, 02, 03, 04, 05 ve 06 Sayılı Kararları

YARGI BÖLÜMÜ

ANAYASA MAHKEMESİ KARARLARI

- Anayasa Mahkemesinin 18/1/2024 Tarihli ve E: 2021/28, K: 2024/11 Sayılı Kararı
- Anayasa Mahkemesinin 23/1/2024 Tarihli ve E: 2023/162, K: 2024/20 Sayılı Kararı
- Anayasa Mahkemesinin 1/2/2024 Tarihli ve E: 2023/100, K: 2024/32 Sayılı Kararı
- Anayasa Mahkemesinin 22/2/2024 Tarihli ve E: 2023/161, K: 2024/53 Sayılı Kararı
- Anayasa Mahkemesinin 22/2/2024 Tarihli ve E: 2023/191, K: 2024/58 Sayılı Kararı

IPARD II kapsamında 210,6 milyon lira hibe verilecek

Tarım ve Orman Bakanı İbrahim Yumaklı, IPARD II kapsamında hayvancılık ve gıda işleme sektörlerine yönelik, değerlendirme süreci tamamlanan 45 projeye 210,6 milyon lira hibe sağlanacağını bildirdi.

Tarım ve Orman Bakanı İbrahim Yumaklı, sosyal medya hesabından yaptığı paylaşımında, IPARD II kapsamında hibe almaya hak kazanan projelere ilişkin bilgi verdi.

Üretimi ve üreticileri desteklemeyi sürdürdüklerini belirten Yumaklı, şunları kaydetti: "IPARD II kapsamında hayvancılık ve gıda işleme sektörlerine yönelik, değerlendirme süreci tamamlanan projelere 210,6 milyon lira hibe desteği sağlanacak. Böylelikle IPARD II programı 13. başvuru çağrısı kapsamında desteklenen proje sayısı 379'a, hibe tutarı ise 1,2 milyar liraya ulaşmış oldu."

Bakan Yumaklı, söz konusu projelerin yatırım süreci tamamlandığında, yaklaşık 380,7 milyon lira tutarında yatırımın ülke ekonomisine kazandırılmış olacağını ifade etti.

İTO açıkladı: Zam şampiyonu belli oldu

İstanbul Ticaret Odası (İTO), Mart ayında fiyatı yükselen ve düşen ürünlere yönelik bilgilendirme raporunu yayımladı. Söz konusu verilere göre İstanbul'da fiyatı en çok artan ürün sivri biber oldu.

Hızla artan enflasyon ve hayat pahalılığı vatandaşı kara kara düşündürüyor. 31 Mart yerel seçimlerinden alınan sonuç vatandaşın ekonomi karşısında ne denli bitap düştüğünü ortaya koydu. Mevcut iktidar partisi ilk defa Türkiye genelinde ikinci parti olarak sandıktan çıktı.

Ekonomik koşullar nedeni ile vatandaşlar geçim savaşı verirken özellikle İstanbul'da yaşayanların durumu daha kötü. Öyle ki megakentin enflasyonu diğer illere göre çok daha fazla artış gösteriyor.

İstanbul Ticaret Odası (İTO), Mart ayında perakende fiyatlarında yaşanan değişimleri açıkladı. Buna göre, 242 ürünün 121'inin fiyatı arttı, 25 ürünün fiyatı düştü ve 96 ürünün fiyatı ise sabit kaldı.

FİYATI EN FAZLA ARTAN ÜRÜNLER

Mart ayında fiyatı en fazla artan ürün, yüzde 34,34'lük bir artışla sivri biber oldu.

03.04.24

Sivri biberi, yüzde 23,45 ile ayva, yüzde 20,55 ile tuz, yüzde 16,02 ile koyun eti, yüzde 14,28 ile sucuk ve yüzde 13,11 ile dana eti takip etti. Konut harcamaları grubunda ise badana ve boya işçiliği yüzde 13,93'lük artışla öne çıktı.

FİYATI EN FAZLA DÜŞEN ÜRÜNLER

Mart ayında fiyatı en fazla düşen ürün ise yüzde 29,42 ile salatalık oldu. Salatalığı, yüzde 24,29 ile kabak, yüzde 18,97 ile bakla, yüzde 10,57 ile karnabahar, yüzde 8,48 ile ıspanak ve yüzde 7,18 ile yumurta takip etti.

Mart ayında fiyatlarda hem artışlar hem de düşüşler dikkat çekici. Özellikle sebze ve meyvelerde fiyat dalgalanmaları oldukça yüksek. Konut harcamaları grubunda da badana ve boya işçiliğindeki artış göze çarptı.

ENAG mart ayı enflasyon rakamlarını açıkladı

Son dakika haberi... Enflasyon Araştırma Grubu (ENAG) mart ayına ilişkin enflasyon verilerini açıkladı. ENAGrup Tüketici Fiyat Endeksi (E-TÜFE) Mart ayında yüzde 5,68 arttı. E-TÜFE'nin son 12 aylık artışı ise yüzde 124,63 olarak gerçekleşti.

Akademisyenlerin ve ekonomistlerin bağımsız biçimde oluşturduğu Enflasyon Araştırma Grubu (ENAG), mart ayı enflasyon araştırmalarının sonucunu açıkladı.

Enflasyon Araştırma Grubu (ENAG) verilerine göre, Tüketici Fiyat Endeksi (E-TÜFE) mart ayında yüzde 5,68 arttı. E-TÜFE'nin son 12 aylık artışı ise yüzde 124,63 olarak gerçekleşti.

TÜİK alt grupları gösterge olarak alındığında en çok aylık düşüş -yüzde 0,64 ile "Haberleşme" en fazla yükseliş ise yüzde 10,32 ile "Giyim ve Ayakkabı" kaleminde gerçekleşti.

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından mart ayı enflasyon verileri bugün saat 10.00'da açıklanacak.

TCMB Başkanı Karahan: Sıkı parasal koşulları sürdüreceğiz

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB) Başkanı Dr. Fatih Karahan, aylık enflasyonun ana eğilimini belirgin ve kalıcı bir şekilde düşürecek sıkı parasal koşullarını sürdüreceğini belirterek, "Para politikasındaki kararlı duruşumuz, hedeflediğimiz dezenflasyon patikasına başarıyla ulaşmamızı sağlayacaktır" ifadesini kullandı.

Türkiye Bankalar Birliği (TBB) açıklamasına göre, **TCMB** Başkanı **Dr. Fatih Karahan**, TBB Yönetim Kurulu Başkanı **Alpaslan Çakar** ve TBB Yönetim Kurulu ile bir araya geldi. Görüşmeye ilişkin yapılan yazılı basın açıklamasında, TBB'de gerçekleşen mutabakat toplantısının gündemini, bankacılık sektörünün durumu, enflasyon görünümü ve para politikasındaki son dönem gelişmelerin oluşturduğu kaydedildi.

"Sıkı parasal koşulları sürdüreceğiz"

Açıklamada toplantıdaki konuşmasına yer verilen TCMB Başkanı Karahan, 2024 yılının ikinci yarısında dezenflasyonun tesis edileceğini bildirdi.

Piyasa mekanizmasının işlevselliği ve makro finansal istikrara yönelik uygulamaların teknik ayrıntılarına değinen TCMB Başkanı Karahan, "Dezenflasyona yönelik adımlarımızın finansal koşullara, talebe ve fiyatlandırma davranışlarına yansıtılacağını öngörüyoruz. Aylık enflasyonun ana eğilimini belirgin ve kalıcı bir şekilde düşürecek sıkı parasal koşulları sürdüreceğiz. Para politikasındaki kararlı duruşumuz,

03.04.24

hedeflediğimiz dezenflasyon patikasına başarıyla ulaşmamızı sağlayacaktır." değerlendirmelerinde bulundu.

"TCMB ile iletişim çok iyi bir düzeyde"

TBB Yönetim Kurulu Başkanı Alpaslan Çakar ise TCMB ile iletişimlerinin çok iyi bir düzeyde olduğunu belirterek, bugünkü faydalı ve yapıcı görüşmeden duydukları memnuniyeti dile getirdi.

TBB Başkanı Çakar, Karahan'dan para politikası uygulamalarına ilişkin değerlendirmelerini dinlediklerini ve kendisine ve ekibine sektörel gelişmelere dair güncel bilgi sunduklarını ifade etti.

Ayrıca toplumsal refah artışı ile kapsayıcı ve sürdürülebilir büyüme için kritik önemde olan enflasyonla mücadeleye olan desteklerini dile getiren Çakar, Türkiye ekonomisinin geleceğine ilişkin beklentilerinin olumlu yönde seyrettiğini belirtti.

Merkez Bankası martta 19.7 milyar dolar döviz sattı

Yerel seçim öncesinde yurtiçi yerleşiklerin yoğun döviz talebi ile TL varlıklardan çıkış yapan yabancıların etkisiyle mart ayında Merkez Bankası'nın döviz satışı 19.7 milyar dolara ulaştı. Geçen haft a ise net uluslararası rezervlerde 1 milyar dolarlık iyileşme görüldü.

Merkez Bankası'nın sürpriz şekilde politika faizini 500 baz puan artırmasının ardından geçen hafta uluslararası net rezervleri bankacıların hesaplamalarına göre yaklaşık 1 milyar dolar artış gösterdi. QNB Finansbank ekonomistlerinin yaptıkları hesaplamalara göre mart ayı boyunca Merkez Bankası 19.7 milyar dolar döviz satışı gerçekleştirdi.

Reuters'in başvurduğu dört bankacı 22 Mart haftası 15.21 milyar dolar olarak açıklanan net uluslararası rezervlerde 29 Mart haftasında 0.8-1 milyar dolar bandında artış gerçekleştiğini hesapladı. Buna göre net rezerv 16 milyar doların biraz üzerine yükselmiş olacak. Geçen yıl 22 Aralık'ta 40.09 milyar dolar ile Ocak 2020'den bu yana en yüksek seviyeyi gördükten sonra düşüşe geçen net rezervler bu artış öncesi geçen 13 haftanın 10'unda düşüş kaydederek toplam 24.88 milyar dolar gerilemişti.

Net uluslararası rezervler

(milyar dolar)

PPK'daki sürpriz faiz artışı etkili oldu

Rezervlerdeki toparlanmada bir önceki hafta sürpriz etkisi yaratan 500 baz puan faiz artışı etkili oldu. Faiz artışı haftasının son işlem gününde de rezerv kaybı durmuştu. Bankacıların hesaplamalarına göre TCMB toplam rezervleri geçen hafta değişim göstermeyerek bir önceki hafta açıklanan 123.84 milyar dolara yakın gerçekleşecek. Hesaplamalar, swap hariç net rezervi ise geçen hafta yatay seyirle eksi 65 milyar dolar civarında gösteriyor.

QNB Finansbank ekonomistlerinin TCMB'nin analitik bilançosundan yaptığı hesaplamalara göre dış varlıklar 29 Mart haftasında sınırlı değişim göstererek brüt döviz rezervinin de 123.8 milyar dolar seviyesinde yatay kaldığını tahmin etti. Bu hafta içerisinde bankaların TCMB'de zorunlu karşılık ve teminat depo çerçevesinde tuttukları döviz miktarının 1 milyar dolar azalmasının brüt rezervi olumsuz etkilediğini kaydeden banka ekonomistleri "Bunu hariç tutan net rezervin ise 0.9 milyar dolar artışla 16.1 milyar dolar olduğunu hesaplıyoruz. Swap hariç net rezerv de önceki haftaya göre 0.1 milyar dolar artışla -65 milyar dolar olmuştur" dedi.

Altın fiyatlarındaki artış olumlu etkiledi

Net rezerv içinde değerlendirilen yurtiçi bankalarla yapılan swap hacminin 29 Mart haftasında 0.8 milyar dolar artması net rezervi olumlu etkilediğini dile getiren QNB Finansbank ekonomistleri altın fiyatlarının yükselmesinin de net rezervde 0.8 milyar dolarlık artışa yol açtığını belirtti. Ekonomistler kamunun döviz mevduatının ise incelenen hafta içerisinde değişmediğini ifade ederek sonuç itibarıyla, bu sayılan işlemlerin net rezervin geçen hafta 1.6 milyar dolar yükselmesine yol açtı. QNB Finansbank ekonomistlerinin yaptıkları hesaplamalara göre bu da, bunun dışında kalan işlemlerle (ihracat döviz alımları, reeskont kredi ödemeleri, kamu kurumlarına

03.04.24

ve piyasaya döviz satışları, yurtdışı bankalarla depo/swap işlemleri vs.) nette 0.7 milyar dolar döviz çıkışı olduğu anlamına geldi.

8 Mart haftasında 8.3 milyar dolar, 15 Mart haftasında 5.7 milyar dolar ve 22 Mart haftasında 4.7 milyar dolar döviz satışı yapıldığını hatırlatan ekonomistlerin raporuna göre geçen haftaki satış tutarının 0.7 milyar dolar bu değerlerin altında kalması TCMB'nin PPK sonrasında, piyasaya müdahalesinin görece sınırlı olmakla birlikte devam ettiğine işaret etti. Mart ayının tamamındaki döviz satışı ise 19.7 milyar dolar olarak hesaplandı.

DÖVİZ KURLARINDA DÜŞÜŞ DÜN DE SÜRDÜ

Yerel seçimler sonrasında haftanın ilk işlem günü döviz kurlarında yaşanan gerileme dün de sığ piyasada devam etti. Bankacılık sektörü kaynakları yurtiçi yerleşik bireysel yatırımcı ile yabancı yatırımcıların döviz satışının haftanın ikinci işlem gününde de devam ettiğini belirterek hacimlerin ise oldukça zayıf olduğunu vurguladı. Uluslararası yatırım bankaları da yayımladıkları raporlarda yerel seçim sonuçlarının TL varlıklar için pozitif olduğu değerlendirmeleri yayımladılar. Dolar/TL dün 32.2 seviyesinde hareket ederken Euro/ TL 35 seviyesinin altında 34.6 seviyelerinde işlem gördü. Serbest piyasada ise dolar/TL 32.43'ten, Euro/TL ise 34.8 seviyesinden satıldı. Pazartesi günü dolar kısa bir süre de olsa 32 liranın altına gerilemişti. Uzmanlar hem seçim öncesi kurlarda artış endişelerinin azalmasının hem de uzun bayram tatilinin yaklaşmasının bireysel yatırımcıların döviz satışlarında etkili olduğunu dile getirdi. Borsa İstanbul endeksleri dün daha pozitif bir günü geride bıraktı. Özellikle bankacılık, holdingler ve ulaştırma endeksine gelen alımlar dikkat çekti.

Erdoğan'dan seçim değerlendirmesi: Ortada oy kaybının yanında, kan ve ruh kaybı var

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, hiç kimsenin 31 Mart seçim sonuçlarının sorumluluğundan kaçamayacağını belirterek, nerede eksik, hata, kasıt ya da ihanet varsa üzerine gitmenin boyunlarının borcu olduğunu kaydetti.

ANKARA(EKONOMİ)

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan seçim sonuçlarını değerlendirdiği AK Parti Merkez Yürütme Kurulu toplantısında 10 ay önce AK Parti'ye oy veren seçmenlerin bu sefer sandığa gitmemesinin oy kaybına neden olduğunu belirterek, milletin sandığa küsmesinde enflasyon ve hayat pahalılığını etkili olduğunu söyledi.

AK Parti'nin seçim sonuçlarının ele alındığı 4 saat süren MYK toplantısında Cumhurbaşkanı Erdoğan, milletin verdiği mesajın çok net olduğunu, 31 Mart seçiminde bariz bir oy kaybı yaşandığını, AK Parti olarak 21 yıldır kendilerini destekleyen seçmeni bu kez sandığa götüremedikleri söyledi.

AK Parti kaynaklarından edinilen bilgiye göre, Cumhurbaşkanı yaptığı değerlendirmede hayat pahalılığı, Covid-19 salgını ve Ukrayna-Rusya Savaşı süreçleri ile başlayan ve artış gösteren enflasyon baskısı ve sonuçlarının 31 Mart'ta

derinden hissedildiğini, önleyici tedbirlerin yeterli olmadığını, tüm illerde serzenişlerini dinlediği emekliler başta olmak üzere toplumun birçok kesiminin refah kaybına uğradığını, süreç içinde emeklilerin sıkıntılarını hafifletme çalışmalarının da istenilen noktaya ulaşmadığını söyledi.

Edinilen bilgiye göre, MYK toplantısında Erdoğan vatandaşlardan gelen şikayetleri de gündeme getirerek, parti yönetimi, il, ilçe, belde teşkilatları, belediye başkanları, milletvekilleri ve bürokraside görülmeye başlanan olumsuz tutumlardan kurtulmanın ve onunla mücadele edilmesinin önemini altını çizdi.

Cumhurbaşkanı Erdoğan, milletin bağrından çıkan AK Parti'nin vatandaşla arasına duvar öremeyeceğini, bunun en büyük düşman olduğunu, hangi konumda olursa olsun millete karşı olumsuz tutumlarda bulunanların hesap verme sorumluluğundan kaçamayacağını net bir dille ifade etti.

Parti kaynaklarına göre toplantıda özeleştiri yapan Cumhurbaşkanı Erdoğan, 21 yıldır AK Parti'nin arkasında duran milletin bu kez kendilerini neden ikinci parti yaptığının çok iyi analiz edilmesi gerektiğini söyledi. Erdoğan, ortada oy kaybının yanında, kan ve ruh kaybı bulunduğunu da dile getirerek, acizler ve gafillerin yaptığı gibi bu tablonun suçunun millete atılamayacağını, AK Parti'nin hatayı millette aramak gibi bir geleneğinin asla olmadığını ve olamayacağını belirttiği öğrenildi.

“Hiç kimse sorumluluktan kaçamaz”

AK Parti kaynaklarından alınan bilgiye göre, Cumhurbaşkanı toplantıda, kendisi dahil AK Parti yönetiminde yer alan kimsenin 31 Mart seçim sonuçlarının sorumluluğundan kaçamayacağını, oy kayıplarının tek bir soruna ve tek bir başlığa indirilemeyeceğini, bunun kolaycılık olacağını ve nerede eksik, hata, kasıt ya da ihanet varsa üzerine gitmenin boyunlarının borcu olduğunu belirtti.

Milletin verdiği mesaj net

Cumhurbaşkanı Erdoğan, milletin verdiği mesajın çok net olduğuna dikkat çekerken, AK Parti'nin güneşi gören buz gibi erimemek, eleştirdikleri partilere benzememek ve daha ağır bedeller ödememek için hatalarını görüp kendini toparlamak, milletin gönül köprülerini yeniden güçlendirmek zorunda olduğunu ifade etti. Cumhurbaşkanı'nın 22 yıllık zorlu mücadelenin heder edilmesine izin verilemeyeceğini söylediği de öğrenildi.

Cumhurbaşkanı Erdoğan'dan seçim değerlendirmesi: Milletin verdiği mesaj gayet net

Seçim sonrası ilk kez toplanan AK Parti Merkez Yürütme Kurulu'na (MYK) başkanlık eden Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, seçim sonuçlarını değerlendirdi. Oy oranlarının gerilediğine dikkat çeken Erdoğan'ın, bunun temel sebebinin AK Parti'ye oy veren seçmenlerin bu sefer sandığa gitmemesi olduğuna işaret ettiği öğrenildi. Milletin verdiği mesajın gayet net olduğunu ifade eden Erdoğan'ın, güneşi gören buz

03.04.24

gibi erimemek, eleştirdikleri partilere benzememek ve daha ağır bedeller ödememek için AK Parti'nin hatalarını görüp kendini toparlamak, milletle gönül köprülerini yeniden güçlendirmek zorunda olduğunu belirttiği öğrenildi.

Gayrettepe'de yangın faciası: Çok sayıda ölü ve yaralı var

Beşiktaş Gayrettepe'de çıkan yangında 29 kişi öldü. 'Masquerade' isimli gece kulübü yangınına ilişkin iş yeri sahipleri ve sorumlu müdürle birlikte 6 kişi gözaltına alındı. Faciayla ilgili soruşturma başlatılırken; 6 şüpheli gözaltına alındı.

Beşiktaş'ta 29 kişinin hayatını kaybettiği 'Masquerade' isimli gece kulübü yangınına ilişkin iş yeri sahipleri ve sorumlu müdürle birlikte 6 kişi gözaltına alındı. Yangınla ilgili idari soruşturma başlatılarak 2 mülkiye müfettişi görevlendirildi. Yangının çıkış nedenine ilişkin tadilat çalışmaları sırasında, tüp patlamasıyla tadilatta kullanılan elyaf malzemelerin tutuştuğu, oluşan duman nedeniyle içeridekilerin çoğunun zehirlenerek hayatını kaybettiği belirtildi.

Yangın, Gayrettepe Yıldız Posta Caddesi Esentepe Mahallesi Gönenolu Sokak'ta saat 13.00 sıralarında 16 katlı binanın -1 katındaki 'Masquerade' adlı gece kulübünde çıktı. İddiaya göre, tadilat yapıldığı sırada sahnenin yanında bir patlama oldu. Patlamanın ardından gece kulübünü alevler sardı. O sırada kulüpte ve binada bulunanlar içeride mahsur kaldı.

İhbar üzerine olay yerine çok sayıda itfaiye, ambulans ve sağlık ekibi sevk edildi. Yangında 29 kişi hayatını kaybetti.

03.04.24

Olayla ilgili soruşturma başlatılırken hayatını kaybedenlerin cansız bedenleri Prof. Dr. Cemil Taşcıoğlu Şehir Hastanesi morguna kaldırıldı. Acı haberi alan aile yakınları hastane bahçesine geldi. Aile yakınlarından bazıları hastane morgunun önünde sinir krizi geçirdi. Göz yaşları içinde aile yakınlarının bekleyişi sürüyor. Hayatını kaybeden 29 kişiden birinin çalışanlardan Kadir Orhanoğlu olduğu öğrenildi. Kadir Orhanoğlu'nun cansız bedeni Prof. Dr. Cemil Taşcıoğlu Şehir Hastanesi morguna kaldırıldı. İstanbul Valiliği tarafından verilen bilgiye göre içerideki tüm cenazeler çıkarıldı.

Görgü tanıkları ise gece kulübüne geçmişte silahlı saldırı gerçekleştiğini de ifade etti.

VALİ GÜL: RUHSAT 2018'DE YENİLENMİŞ

İstanbul Valisi Davut Gül, olay yerine giderek yetkililerden bilgi aldı.

Yangınla ilgili ilk açıklamasında Vali Gül, "**Hepimizin başı sağ olsun. Olayda toplam 23 kişi etkilendi. Maalesef hayatını kaybeden 8 kişi var. 15 kişi de yaralı. 15 kişi içinde 6 kişi biraz daha ağır yaralı. Kimlikleri henüz belli değil. Kimlik tespit çalışmaları devam ediyor. Yangının çıkış sebebi belli değil. Binanın altında diskotek olarak kullanılan bir mekan. Tadilat yapılyormuş. Tadilat dolayısıyla da çalışanlar hayatını kaybetti ve yaralandı. Olay yerinde polis sağlık ve itfaiye ekiplerimiz ilk andan itibaren müdahale ettiler. Yaralıların tedavileri, hastanelerimizde devam ediyor. Bu gece kulübünün 1987'de aldığı bir ruhsat var. 2018 yılında da ruhsat yenilenmiş"** dedi.

Van'da mazbata DEM Parti adayı yerine AKP'li adaya verildi

Van Büyükşehir Belediyesi için DEM Parti'den aday olan ve yüzde 55 oyla seçilen Abdullah Zeydan'ın seçilme yeterliliğinin olmadığına kararlaştırılması üzerine, mazbata AKP'li aday Abdulahat Arvas'a verildi.

Van Büyükşehir Belediye Başkanı seçilen DEM Partili Abdullah Zeydan'ın mazbatasının elinden alınmasının ardından Van İl Seçim Kurulu, mazbatanın yaklaşık 30 puan farkla seçimi kaybeden AKP'li Abdulahat Arvas'a verilmesine karar verdi.

DEM Partililer olaya tepki gösterirken YSK, DEM Partili Zeydan'ın seçilme yeterliliğinin olmadığına hükmetti.

VAN'DA BAŞKANLIK AKP'YE GEÇTİ

Bu doğrultuda Van'da başkanlık AKP'ye geçti. DEM Parti'nin adayının seçilme yeterliliği olmadığına karar verildi.

DEM Parti yaptığı açıklamada "Karardan derhal geri dönlün" çağrısı yaptı.

Ayrıca DEM Parti, seçilmiş Van Büyükşehir Belediye Eş Başkanı Abdullah Zeydan'ın memnu hakkının seçimden iki gün önce Adalet Bakanlığı'nın itirazı üzerine geri alındığını duyurmuştu.

CHP söylem değiştirmek zorunda...

Alaattin AKTAŐ

03 Nisan 2024 arşamba

Daha çok futbolla ilgili olarak kullanılan bir söz vardır. “**Ligde lider olmak zor, lider kalmak çok daha zor.**”

Bu sözü bugün siyasete uyarlayalım. Ama yok, kastettiğim zgr özel değil, kişiden değil, partiden söz ediyorum.

Tabii ki zgr özel'in 31 Mart başarısında çok büyük bir katkısı ve rolü var, bu yadsınamaz. Ama Ekrem İmamoğlu'nun İstanbul başarısı da, Mansur Yavaş'ın Ankara başarısı da görmezden gelinemez. Ayrıca uzun yıllar sonra, hele hele ilk kez CHP'ye geçen yerel yönetimlerde bu başarısı yakalayan isimler, 31 Mart'ın biraz ikinci planda kalmış kahramanlarıdır.

Asıl zorluk bundan sonra

Herhangi bir yarışta ikinci durumda bulunan arkasından gelenleri de kollar ama asıl bakacağı önünde giden rakibidir. Ama eğer birinci durumdaysanız ve o duruma çok uzun bir süre sonra yoğun çabalarla gelebilmişseniz, orada kalmak için çok daha fazla çaba göstermeniz gerekir.

Yani lider olmak, birinci sıraya çıkmak zordur ama orada kalabilmek çok daha zordur.

Dolayısıyla CHP için bundan sonra çok daha zorlu bir süreç başlamaktadır.

CHP'nin önce oturup sakin ve gerçekçi biçimde seçim sonuçlarını irdelemesi, masaya yatırması gerekmektedir. Tamam seçimde büyük başarı elde edilmiştir ama bunun altında yatan sayısal etkenlere bakılmazsa olmaz.

Hangi seçim çevresinde seçime katılma oranı ne kadar değişmiştir, muhtemelen hangi partinin seçmeni sandığa gitmemiştir, onlar da oy kullansaydı sonuç ne olurdu? Bu sorular mutlaka yanıt bulmalı ki gelecek planlaması iyi yapılabilsin, yol haritası düzgün izilebilsin.

03.04.24

Mevcut zorlukları herkes biliyor

Yıllar öncesi... CHP'nin o dönem Genel Başkanı olan Kemal Kılıçdaroğlu üyesi olduğum Ekonomi Muhabirleri Derneği'ni ziyaret edip sorularımızı yanıtladı. Kılıçdaroğlu akaryakıt fiyatlarında ucuzluk vaat edince "Nasıl" diye sordum. Kılıçdaroğlu'nun verdiği yanıt tatmin edici gelmeyince sorumu ısrarla tekrarladım. Yine de tatmin edici bir karşılık alamadım. İşte CHP'nin en büyük sorunu budur.

Mevcut sorunların çözümüne yönelik olarak ya "**Nasıl olsa iktidara gelemiyorsunuz**" diye somut çözüm önerileri geliştirmiyorlar ya çözüm önerileri var ama pek anlatmıyorlar ya da iktidarın yarattığı sorunları dile getirmeyi daha iyi bir muhalefet yöntemi olarak benimsiyorlar. Belki kolay olduğu için sonuncusu işlerine geliyordur.

Söylem değişmeli

Oysa vatandaş sorunun ne olduğunu zaten biliyor, görüyor; çünkü o sorunları iliklerine kadar hissederek yaşıyor.

Vatandaşa neredeyse her gün zaten içinde bulunduğu sorunları anlatmak biraz da tereciye tere satmak gibi oluyor.

Yapılması gereken sorunları sıralamak; geçmişteki gelire ne kadar ne alınabiliyorken şimdi ne alınabildiğini anlatmak değil, o sorunun nasıl çözüleceğini dile getirmektir.

Önemli olan başta Ankara ve İstanbul Büyükşehir Belediyelerinin yaptıklarının bir anlamda genele yayılacağını anlatmaktır.

Yani önemli olan vatandaşa çözüm sunmaktır.

"**İktidar kötü**" demek kolay; "**İktidar yanlış yapıyor**" demek kolay.

Vatandaş "**İyi söylüyorsun, güzel söylüyorsun da ben iktidarın icraatlarından zaten rahatsızım, o yüzden sana meyletmeye niyetliyim de sen ne yapacaksın, onu anlat**" diyor.

Vatandaş somut öneri istiyor

■ Üç yıl önce, beş yıl önce emekli maaşı asgari ücret dengesi şöyleydi, şimdi şöyle bozuldu demek yetmiyor...

■ Eskiden asgari ücretle şundan şu kadar alınıyordu, şimdi ancak bu kadar alınabiliyor demek yetmiyor...

■ Vatandaşın evine et girmez oldu demek yetmiyor... Yıllar önce Kılıçdaroğlu'na sorduğum "**Nasıl**" sorusunu tüm vatandaşlar artık tüm siyasilere soruyor.

- Sen emekli maaşımı ne yapıp artıracaksın?
- Sen asgari ücretin alım gücünün artması için ne yapacaksın?
- Sen evime daha fazla et girmesini nasıl sağlayacaksın? Çözüm yollarının somut olarak ortaya konulması gereken öylesine çok sorun var ki...
- Öncelikle enflasyon sorunuyla nasıl başa çıkılacak? Enflasyondan daha önemlisi tabii ki hayat pahalılığı. Geniş kitlelerin, özellikle emeklilerin biraz olsun rahat yaşayabilmesi nasıl sağlanacak, bu yönde ne yapılacaktır?
- Kamuda israfı önlemek adına öncelikle ne gibi adımlar atılacaktır?
- Türkiye'nin sırtındaki kamburlar olan köprüler ve otoyollar için verilmiş olan garantilerden kurtulmak nasıl mümkün olacak ya da olacak mı? Bunlar ekonomiyle ilgili olarak akla gelen ilk sorunlar...

İdari bir kararla, bir imza ile anında halledilebilecek konular var, onlara değinmedim bile. Örneğin Merkez Bankası'nın bağımsızlığı ve bu sayede piyasaya güven verilmesi; bir imzaya bakar. Bunlar kolay... Zor olan **"Hadi yapalım"** denildiğinde ertesi gün sonuç alınamayacak sorunların üstüne gidebilmek. Yoksa ne hayat pahalılığı üç beş ayda önlenebilir, ne işsizlik sorunu çözülebilir. Bu sorunlar öylesine kemikleşmiş ki, kısa dönemli çözüm vaat eden doğru söylemiyor demektir. Dolayısıyla bu sorunların çözümü yönünde ne öngörüldüğünün, ne düşünüldüğünün toplumu ikna edecek şekilde anlatılması ve alışkanlık haline gelmiş bulunan mevcut sorunları dile getirme kolaycılığından uzaklaşılması gerekiyor.

Bu yapılır, yaklaşım değişir mi, göreceğiz. Değişmezse bir bakmışsınız liderlik elden kayıp gitmiş!

“Seçici kredi”den en çok finans eğitim ve savunma etkilendi

Naki BAKIR

03 Nisan 2024 Çarşamba

Merkez Bankası'nın “seçici kredi ve miktarsal sıkılaştırma” uyguladığı son yedi aylık dönemde bankacılık sektörünün büyüme ivmesi düşen toplam kredi hacminde reel bazda yüzde 15'e yakın bir daralma yaşandı. Uygulamadan en fazla olumsuz etkilenen sektörler finans ve eğitim ile savunma, kamu yönetimi ve zorunlu sosyal güvenlik sektörleri oldu.

Ekonomi yönetiminde geçen yıl haziran başında yaşanan görev değişiminin ardından enflasyonla mücadele için başlatılan “sıkı para” politikası kapsamında, iç talebi kontrol ve ekonomiyi soğutma amacıyla kredilere ilişkin düzenlemeler de devreye alınmıştı.

Bu yönde kararların alındığı temmuz ayının sonundan bu yılın şubat ayı sonuna kadar olan dönemde bankacılık sektörü toplam kredi hacmi cari olarak yüzde 19,8'le enflasyonun altında bir artış oranı ile 12 trilyon 359,3 milyar liraya yükseldi. Ancak gerçek değişimi görmek için nominal artışın aynı dönemdeki enflasyondan arındırılması gerekiyor. Tüketici fiyat endeksinde (TÜFE) yedi ayda yüzde 40,14 olan artışla indirgendiğinde kredi hacminde yüzde 14,5 oranında bir reel daralma olduğu belirlendi.

Bu dönemde yüzde 27,1'le en fazla reel daralma, finans sektörünün şubat sonu itibarıyla 264,8 milyar lira olan kredi hacminde yaşandı. Bu sektörü yüzde 25,6 reel daralma ile toplamda küçük bir paya sahip olan eğitim sektörü izledi. Yine toplamda küçük paya sahip alanlardan savunma, kamu yönetimi ve zorunlu sosyal güvenlik kurumlarının kredi hacmi de reel olarak yüzde 23,7 daraldı. Önemli sektörlerden elektrik, gaz ve su yüzde 22,2, inşaat yüzde 21,9, taşımacılık, depolama ve haberleşme de yüzde 21,7 ile reel kredi daralmasında başlarda yer aldı.

Sektörel kredilerin Temmuz 2023'ten bu yana seyri (Milyar TL)					
Sektör	Temmuz 2023	Aralık 2023	Şubat 2024	7 aylık değ. %	
				Cari	Reel*
Finansal Aracılık	259,4	276,8	264,8	2,1	-27,1
Eğitim	25,1	26,2	26,2	4,3	-25,6
Sav. ve Kamu Yö. ve Zor. Sos. Güv. Kur.	160,3	177,2	171,4	7,0	-23,7
Elektrik, Gaz ve Su	572,1	612,0	624,0	9,1	-22,2
İnşaat	727,0	766,1	795,7	9,4	-21,9
Taşımacılık, Depolama ve Haberleşme	577,9	613,6	633,9	9,7	-21,7
Tüketici kredileri	1.423,7	1.526,5	1.590,7	11,7	-20,3
Balıkçılık	13,5	15,2	15,1	11,7	-20,3
Madencilik ve Taş ocakçılığı	122,8	130,9	141,4	15,1	-17,9
Turizm	315,4	346,1	371,3	17,7	-16,0
Diğer Hizmetler	150,5	170,9	177,6	18,0	-15,8
Toptan ve Perakende Ticaret	1.261,8	1.422,3	1.494,1	18,4	-15,5
Emlak Kom., Kiralama ve İşletmecilik Faal.	568,6	642,3	673,9	18,5	-15,4
Sağlık ve Sosyal Hizmetler	72,7	83,7	86,2	18,5	-15,4
İmalat Sanayi	2.285,8	2.578,1	2.800,5	22,5	-12,6
Tarım, Avcılık ve Ormancılık	485,2	588,3	635,2	30,9	-6,6
Uluslararası Örgüt ve Kuruluşlar	0,0	0,1	0,1	42,7	1,8
Kredi Kartları	1.207,2	1.606,5	1.771,2	46,7	4,7
İşçi Çalıştıran Özel Kişiler	0,8	0,8	1,3	49,1	6,4
Diğer	87,1	88,0	84,8	-2,7	-30,5
TOPLAM	10.317,0	11.671,7	12.359,3	19,8	-14,5

*TÜFE'de Temmuz 2023 sonu ile Şubat 2024 sonu arasında gerçekleşen %40,14'lük artışa göre hesaplandı.

Tüketicide yüzde 20,3

Toplam kredi stokunda önemli bir ağırlığa sahip olan tüketici kredilerinin hacminde de anılan dönemde reel bazda yüksek oranda bir daralma yaşandı. Yedi ayda cari olarak yüzde 11,7 artışla 1 trilyon 590,7 milyar liraya yükselen söz konusu kredilerde, reel bazda ise yüzde 20,3 daralma olduğu görüldü. Sıkı para politikası kapsamında ekonomiyi soğutma, iç talebi baskılama yönündeki politikalar çerçevesinde en somut adım olarak enflasyonu azdıran faktörlerin başında geldiği kabul edilen tüketici kredisi kullanımını caydırıcı önlemlerin uygulamaya konulması, bu gelişmede etkili oldu.

Bu kredilerin hacmindeki büyüme, uygulamaya konulan önlemlerin etkisiyle hız kesti ve yedi aylık artış enflasyonun altında kaldı. Şubat sonu itibarıyla tüketici kredilerinin 1 trilyon 54,3 milyar liralık bölümünü ihtiyaç, 441,5 milyarını konut ve 94,9 milyarını taşıt kredileri oluşturdu. Yedi ayda en fazla reel daralma yüzde 29,2 ile konut kredisi hacminde yaşanırken, reel olarak taşıt kredisi hacmi yüzde 22, ihtiyaç kredilerinin hacmi de yüzde 15,7 daraldı.

İmalatın finansa erişimi azaldı

Üretimi, ihracatı ve istihdamı ile gayri safi yurt içi hasılaya en büyük katkıyı yapan ana sektörlerden imalat sanayii de bu dönemde reel kredi daralması yaşadı. Sektörün şubat sonu itibarıyla 2 trilyon 800,5 milyar lira düzeyinde bulunan kredi hacminde yedi ayda yaşanan nominal artış yüzde 22,5'le enflasyonun altında kaldı ve reel daralma yüzde 12,6 oldu.

İmalat sanayi alt sektörleri içinde reel bazda en yüksek oranlı kredi daralması yüzde 25'le nükleer yakıt, petrol rafineri ve kok kömürü üretiminde yaşandı. Bu alt sektörü yüzde 18,2 ile tekstil, yüzde 17,1'le diğer metal dışı madenler, yüzde 15,2 ile deri ve kauçuk-plastik, yüzde 14,5'le kâğıt, yüzde 11,9'la metal ana sanayii, yüzde 9,8'le elektrikli ve optik aletler, yüzde 8,7 ile ağaç ve makine-teçhizat, yüzde 0,7 ile ulaşım araçları izledi.

Ticarette yüzde 15,5 daralma

Toplam hacimde önemli ağırlığa sahip sektörlerden toptan ve perakende ticaretin kredi hacmi yedi ayda yüzde 18,4 cari artışla 1 trilyon 494,1 milyar lira olurken, reel bazda ise yüzde 15,5 daraldı. Bu kapsamda hem toptan hem perakende ticaret alt sektörlerinin kredi hacmi yüzde 16,9, motorlu araçlar ve yakıtlarının perakende satışı sektörünün kredi bakiyesi de bu dönemde yüzde 7,5 oranında reel daralma kaydetti. Temmuz 2023-Şubat 2024 döneminde reel olarak madencilik ve taş ocakçılığının kredi hacminin yüzde 17,9, turizmin yüzde 16, emlak komisyonculuğu ile sağlık ve sosyal hizmetler sektörlerinin yüzde 15,4 ve tarım, avcılık, ormancılık sektörünün kredi hacminin de yüzde 6,6 daraldığı belirlendi.

Kart borcunda reel büyüme

Ekonominin üretim ayağını oluşturan sektörlerin tamamına yakını ve tüketici kredilerinin reel olarak daraldığı yedi aylık dönemde, sektör kredilerinin bileşeni olan kredi kartı borç bakiyesi ise reel bazda büyümeye devam etti.

Bireysel ve kurumsal toplam kredi kartı borç bakiyesi bu dönemde yüzde 46,7 ile enflasyonun üzerinde bir artışla 1 trilyon 771,2 milyar liraya ulaştı. Kart borçlarında reel artış yüzde 4,7 olarak gerçekleşti. Anılan yedi aylık dönemde sadece toplam stokta mikro düzeyde paya sahip "işçi çalıştıran özel kişiler" ile uluslararası örgüt ve kuruluşlara açılan kredilerin hacminde reel artış yaşandı.

Seçici kredi uygulaması

Para Politikası Kurulu'nun 20 Temmuz 2023 tarihli toplantısında, makro finansal istikrarı güçlendirecek ve piyasa mekanizmalarının işlevselliğini artıracak sadeleşme sürecinin kademeli olarak sürdürülmesi benimsenirken, parasal sıkılaştırma sürecini destekleyecek seçici kredi ve miktarsal sıkılaştırma kararları alınmıştı.

03.04.24

21 Temmuz 2023 tarihli Resmî Gazetede yayımlanan kararlar kapsamında, kredi büyümesine göre menkul kıymet tesisi kapsamında TL ticari kredilerde yüzde 3 olan aylık büyüme sınırı yüzde 2,5'e çekilmiş, ihracat, yatırım, tarım ve esnaf kredileri bu sınırlandırmanın dışında tutulmuştu. İhracat ve yatırım kredileri hariç TL ticari kredilerde birinci kademe kaldırılarak faiz sınırının tek kademe olarak uygulanmasına karar verilmiş, finansal kaynakların verimli kullanımının desteklenmesi amacıyla, taşıt kredilerinde aylık büyüme sınırı yüzde 3'ten yüzde 2'ye çekilmişti.

Ayrıca, enflasyonun kontrolü ve iç talebin dengelenmesi kapsamında kredi kartı nakit kullanımlarına ve kredili mevduat hesaplarına uygulanan aylık azami faiz oranı ilk aşamada yüzde 2,89'a, gecikme faizi yüzde 3,19'a çıkarılmıştı. Daha sonra yapılan kademeli artışlarla bu oranlar 1 Nisan itibarıyla yüzde 5 ve yüzde 5,30'a kadar yükseltildi. Nakit avans kullanım limiti ve taksit sayısı aşağı çekilirken, kredi kartı kullanımını baskılayıcı önlemlerin izleyen dönemde de devam edeceği bekleniyor.

Seçim bitti, vergi tartışması başladı!

Abdullah TOLU

03 Nisan 2024 Çarşamba

2024 yılı başında gündeme gelen vergi değişiklikleri ile ilgili Torba Yasa çalışmalarını alınan bir kararla yerel seçimler sonrasında bırakılmıştı. Yerel seçimler Pazar günü yapıldı, seçim süreci tamamlandı. Şimdi sırada OVP'de yer alan ve Temmuz ayına kadar sonuçlandırılması öngörülen yeni vergi düzenlemelerinde.

Hemen herkes merak içinde bekliyor!

Evet, hemen herkes vergi konusunda yapılacak yeni düzenlemeleri merak ediyor. Aslında Hazine ve Maliye Bakanımız Sayın Mehmet Şimşek, bugüne kadar yaptığı açıklamaların bazılarında yapılacak yeni düzenlemelerle ilgili ciddi ipuçları verdi. Ancak, yazılı ve görsel medya başta olmak üzere özellikle sosyal medyada yapılan haberler ve paylaşımlar bu konuda yapılacak çalışmalar henüz sonuçlanmadığı için, kamuoyunun merakını artırıyor.

OVP'DE VERGİ İLE İLGİLİ NELER VAR?

7597 sayılı Cumhurbaşkanı Kararı ile onaylanan Orta Vadeli Program (2024-2026)'da vergi ile ilgili belli başlı üç konu bulunuyor. Bunlar,

- 1) Vergi tabanının genişletilmesi ve gönüllü uyumun artırılması, orta vadede doğrudan vergilerin payının artırılması,
- 2) Vergi harcamalarının gözden geçirilerek etkin olmayan istisna, muafiyet ve indirimlerin kaldırılması,
- 3) Kayıt dışılıkla mücadele.

HANGİ İSTİSNA, MUAFİYET VE İNDİRİMLER KALDIRILABİLİR?

OVP'de vergi harcamalarının gözden geçirilerek etkin olmayan istisna, muafiyet ve indirimlerin kaldırılması öngörülüyor. Bu konuya geçmeden önce istisna, muafiyet ve indirimler nedeniyle hazinenin almaktan vazgeçtiği tutarlara bakılmasında fayda var.

03.04.24

Hemen belirtelim, Devletin istisna, muafiyet ve indirimler nedeniyle o yıl almaktan vazgeçtiği gelirlere vergi harcaması deniliyor. Vergi harcaması, devletin vergi toplarken yaptığı harcamalar anlamına gelmiyor!

Vergi harcama tahmin tutarları ilgili yıl Bütçe Kanunu ekinde yayımlanıyor, hem de 3 yıllık. Şimdi sıkı durun, Bütçe Kanunu ekinde yer alan Vergi Harcamalarının Kanuni Dayanaklarına İlişkin Liste'de 199 adet Kanuna ilişkin yüzlerce madde bulunuyor.

2024 yılı Bütçe Kanunu'nda yer alan vergi harcaması tutarı, 2 Trilyon 210 Milyar TL. Bu tutarın 1 Trilyon 6 Milyar TL'si Gelir Vergisi Kanunu'nda, 657 Milyar TL'si Kurumlar Vergisi Kanunu'nda, 342 Milyar TL'si KDV Kanunu'nda, 62 Milyar TL'si ÖTV Kanunu'nda, 143 Milyar TL'si Diğer Vergi Kanunları'nda yer alan istisna, muafiyet ve indirimlere ilişkin bulunuyor. 1 Trilyon 6 Milyar TL tutarındaki Gelir Vergisi Kanunu'ndaki vergi harcaması tutarının 595 Milyar TL'si asgari ücret istisnasına ilişkin. Hadi çık işin içinden çıkabilersen!

Vergi harcamasına neden olan istisna, muafiyet ve indirimlerin kaldırılması ile ilgili çalışmalarda rakamlar önemli ancak, bunların uygulandığı sektörler de önemli. Bu nedenle, karar verilmeden önce mutlak suretle ilgili sektörlerin görüşü alınmalı ve bu konuda mutabakata varılmalı.

Kamuoyunda mutabık kalınan konulardan birisi de, basit usul kapsamında vergi dışı bırakılan mükelleflerle ilgili. Kamuoyu konunun yeniden değerlendirilmesi ve bu mükelleflerin tekrar vergi kapsamına alınması konusunda görüş birliği içerisinde bulunuyor. Basit usul, en azından büyükşehir statüsündeki illerde uygulanmamalı, küçük şehirlerde ise nüfus ve günün koşullarına uygun olarak belirlenen şartlar çerçevesinde uygulanmalı. Bu, vergi tabanının genişletilmesi için de şart!

Gelir vergisinden sonra vergi harcamasının en yüksek olduğu Kurumlar Vergisi açısından da, Kanunda yer alan istisna, muafiyet ve indirimlerin gözden geçirilmesi gerekiyor. Örneğin, daha önce taşınmaz satış kazançlarındaki istisna kaldırılmıştı. Bu aslında istisnalara yeni bir bakış açısı. Kanunda yer alan aynı mahiyetli benzer istisnaların kaldırılması bekleniyor. Yine, en çok istisna düzenlemesinin yer aldığı KDV'de kesinlikle etkinliği kalmamış, yararlanan sayısı az, toplumsal ihtiyaçları karşılamayan, sektörleri teşvik etmeyen çok sayıda istisnanın kaldırılması bekleniyor. Bu konuda KDV'nin yürürlüğe girdiği 1985 yılındaki KDV Kanununa geri dönem tarzında bir yaklaşıma aynen katılıyorum. Ancak, bu yapılırken sektörler için hayati öneme sahip olan, ülkemize döviz girdisi sağlayan istisnaların gözönünde tutulmasında fayda var.

VERGİNİN TABANA YAYILMASI VE GÖNÜLLÜ UYUMUN ARTIRILMASI

Bu hemen herkesin amacı ancak, bugüne kadar çeşitli nedenlerle gerçekleştirilebilmiş de değil.

03.04.24

Herkes elde ettiği kazancın vergisini ödemesi lazım. Bu aynı zamanda kayıt dışılıkla mücadele anlamına da geliyor. Burada sadece yasal düzenlemenin yapılması yeterli değil, Vergi dairesi Başkanlıkları ve Vergi Denetim Kurulu'nun denetim çalışmalarını artırması da gerekiyor.

Maliye bu konuda 2024 yılında ciddi adımlar attı. Fenomenler başta olmak üzere, pandemi döneminde e-ticaret ve sosyal medyadan yüksek kazanç elde edenler tespit edilerek vergilendirilmeye başlandı. Konut kiralari büyük ölçüde kayıt altına alındı, bununla ilgili çalışmalar devam ediyor. Konut kiralalarında kapsam daraltıldı, beyan etmeyenlerle ilgili tespit ve ağır müeyyideler söz konusu olabilir.

Kripto varlıkların vergilendirilmesiyle ilgili düzenlemenin önümüzdeki günlerde Meclise sevk edilmesi bekleniyor. Bu kripto varlıklarla aklanmaya çalışılan yasa dışı kazançların vergilendirilmesi için önemli bir adım.

KDV ORANLARI ARTMAYACAK, LİSTELERDE DEĞİŞİKLİK OLABİLİR!

Hazine ve Maliye Bakanımız Sayın Mehmet Şimşek, şu an yüzde 1, 10 ve 20 olarak uygulanmakta olan KDV oranlarında bir artış yapılmayacağını, ancak yüzde 1 ve yüzde 10 KDV'ye tabi olan mal ve hizmetlerin yer aldığı listelerde değişiklikler olabileceğini açıkladı.

Gerçekten de yüzde 1 ve 10 KDV oranına tabi (I) ve (II) sayılı listelerin günün değişen koşullarına uygun olarak gözden geçirilmesi ve bu listelerin kapsamının yeniden belirlenmesi bir zorunluluk haline geldi. Burada toplumun tamamına yakın bir kısmının yoğun ve yaygın tüketimine konu olan başta temel gıda maddeleri, eğitim vb. olmak üzere bazı mal ve hizmetlerin KDV oranının artırılması beklenmiyor. Sadece listede vatandaşların zaruri ihtiyaçları dışında kalan bazı mal ve hizmetlerin KDV oranlarında değişiklik yapılması bekleniyor.

ÖTV ORANLARINDA DEĞİŞİKLİK OLABİLİR Mİ?

Sayın Bakan açıklamalarında ÖTV konusuna hiç girmedi. Bu da, sosyal medyada ÖTV oranlarında artışa gidilebileceği şeklinde yorumlandı. Bize göre, bütçe ihtiyaçları doğrultusunda mevcut ÖTV oranlarında bir artışa gidilmesi ve daha önce kapsamda olmayan lüks tüketime konu yeni ürünlerin ÖTV kapsamına alınması beklenilebilir.

KURUMLAR VERGİSİ ORANLARINDA BİR DEĞİŞİKLİK OLUR MU?

Şu an için kurumlar vergisi oranlarında bir değişiklik yapılması öngörülüyor. Ancak, ihtiyaç halinde 2023 hesap dönemi kurumlar vergisi beyanlarına göre mevcut oranların 1-2 puan artırılması söz konusu olabilir.

BU DEĐİŐİKLİKLER NE ZAMAN GÜNDEME GELİR?

Yapılması düşünülen değişikliklere ilişkin yasa teklifinin Mayıs veya Haziran ayında TBMM'ye verilmesi bekleniyor. KDV listelerindeki değişikliklerin Cumhurbaşkanı Kararı ile yapılması mümkün olduğundan, bu değişikliklerin her an yapılması söz konusu olabilir.

03.04.24

Gayrimenkul ile ilgili düzenlemeler gelebilir!

Gayrimenkul sektöründe özellikle ikinci el piyasasında ciddi vergi kayıpları söz konusu. Bu durum tamamen halk arasında belediye rayici denilen tutardan gayrimenkullerin alınıp satılmasında söz konusu oluyor. Gayrimenkuller tapuda gerçek satış bedelinden değil de bu bedele göre oldukça düşük belediye rayici bedelinden alım satımına konu ediliyor. Bu da tapu harcı başta olmak üzere, gelir vergisi, kurumlar vergisi, KDV ve tapu harcı kaybına neden oluyor.

Gayrimenkul sektörü, bu kaybın önüne geçilmesi için tapuda gerçek satış bedeli üzerinden işlem yapılması ancak tapu harcı oranlarının indirilmesini istiyor. Maliye burada tapu harcındaki indirim takılmamalı, bu satışlarda ortaya çıkan gelir vergisi başta olmak üzere kurumlar vergisi ve KDV kaybına yoğunlaşmalı. Bir sektörün kendi sektöründe ortaya çıkan haksız kazancın vergilendirilmesini istemesi son derece önemli. Bu husus gözardı edilmemeli.

Daha önce kamuoyuna da yansıdı, birden fazla konutu olanlardan emlak vergisinin farklı oranlarda alınmasına ilişkin düzenleme de gündemde.

Konut ve iş yeri kiralamalarındaki vergi kayıp ve kaçığının önlenmesi için, bu sözleşmelerin e-devlet üzerinden yapılmasına ilişkin düzenlemenin de yasalaşması bekleniyor.

Tarımın seçimi, tarıma değer...

Mine ATAMAN

03 Nisan 2024 Çarşamba

Dünyanın dördüncü büyük ekonomisi Japonya'nın sırrı GSYH'nin yüzde 3'ünü Ar-Ge'ye ayırmasında. Toplum, 5.0'ın yaratıcısı Japonya Tarım 5.0 için de kolları sıvadı.

ABD, 2023'de tarımsal Ar-Ge'ye 21 milyar, Çin 7 milyar dolar harcadı. Nüfus artışı, iklim değişikliği, pirinçli yemeklerdeki düşüş gibi nedenlerden ötürü Japonya'nın tarımda kendi kendine yeterliliği kaybediliyor. 67 yaşındaki, dünyanın en yaşlı çiftçileri Japonya'yı doyurmak için canla başla çalışırken, biz de genç EYT'liler toplu taşıma araçlarına yüzde 10 indirimle biniyor.

Memleketin sosyal güvenlik yükü tüm Türkiye'nin sırtında kambur. Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, 2023 yılı faaliyet raporuna göre; nüfusun dörtte biri sosyal yardım alıyor. 305,9 milyar liralık yardım bütçesi tarımın yapısal sorunlarını iyileştirmeye, tarımsal ürünlerden dünya markası yaratmaya yeter de artardı. Dünya, yaşı başı ne olursa olsun gıdayı üretecek çiftçileri kırsalda tutmaya çalışıyor. Geleceği kim besleyecek?

Türkiye 40 yaşında ki gençleri emekliye ayırırken, yaşlı köylülere; "köyde kalın ölene kadar bize gıda üretin" diyor. Massachusetts Teknoloji Enstitüsü bilim insanlarının yaptığı, "açık hava günleri" araştırmasına göre; çalışmak, üretmek, eğlenmek için elverişli günler; iklim değişikliği ile birlikte, güney yarımkürede yüzde 13 azalırken, kuzeyde yüzde 13 arttı. Brezilya, Nijerya, Hindistan gibi ülkelerde güzel günler mazide kalırken Moskova, Toronto, Rize gibi şehirlerde "güzel günler göreceğiz çocuklar" diyorlar. "Açık hava günleri" tarımdan, ticarete pek çok alanda yıkıcı yeniliklerin yanında fırsatlar da sunuyor.

Kötü gün akçesi gibi "kötü gün bilimi" ülkelerin geleceğini belirleyecek. "Bitkisel proteinlerdeki artış, bakliyat protein pazarının büyümesini sağlıyor. Japon ZEN B şirketi; daha bilinçli bir beslenme kültürü için daha az hammaddeyle katma değerli gıdalar üreterek, biyoçeşitliliği korurken kaynakların da efektif kullanımını sağlıyor. Sarı bezelyeyi makarna, çorba, cips ve soslarda kullanarak gıdaların protein değerlerini artırıyor.

03.04.24

ZEN B'nin pazarlama müdürü Hugo Perez'in açıklaması manidar; "Trendleri beklemiyor, trendleri biz belirliyoruz." "Hay aklınla bin yaşı" Karaman'ın proteince yüksek kara mercimeği, Anadolu'nun diğer tarımsal değerleri bir şansı hak etmiyor mu? Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek'in Dünya Bankası'ndan 1,5 milyarlık kaynak açıklaması yeşil dönüşüm için kara kara düşünen sektörleri sevindirdi.

Kalkınma Ajansları ile birlikte yürütülecek; 'Türkiye Sosyal Kapsayıcı Yeşil Geçiş Projesi' ile yeşil geçişten olumsuz etkilenebilecek sektörler desteklenecek. Zenginler daha az üretme stratejisiyle kaynaklarını korurken Türkiye gibi gelişmekte olanlar ne yapacak. retsen bir dert retmesen başka bir dert. 1,5 milyar dolar tarımın sancılı yeşil dönüşümüne can suyu olabilir. Ezcümle; seçimlerimiz/setiklerimiz, kaynakları nasıl/nereye kullandığımız, bilime/bilgiye olan ilgimiz, değerlerimiz/ değersizleştirdiklerimiz geleceğimiz olacak.

Abdulkadir Selvi

AK Parti neden kaybetti

AK Parti MYK dün Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın başkanlığında toplanarak bu soruyu masaya yatırdı.

2019 yerel seçimlerinde sağlıklı bir değerlendirme yapılmamıştı. Dilerim bu kez seçim sonuçları rakam olarak görülmez. Siyasi analizleri de yapılır.

AK Parti'nin seçim yenilgisinde ilk 3 madde şöyle çıkıyor:

- 1- Ekonomik sıkıntı
- 2- Emekliler
- 3- Aday tespitinde yapılan yanlışlar.

SANDIĞA GİTMEYENLER AK PARTİ SEÇMENİ Mİ

Bizde seçimlere katılım oranı hep yüksektir. Ortalama yüzde 85 olarak gerçekleşir. Bu seçimde ise seçimlere katılım oranı düştü. Yüzde 78 olarak gerçekleşti. 3.8 milyon seçmenin sandığa gitmediği tahmin ediliyor. CHP oylarını 13 milyondan 17 milyona yükselttiği için CHP seçmeni sandığa gitmiş. Muhalefetin en güçlü partisi olduğu için TİP ve İYİ Parti seçmeni CHP'de toplanmış. CHP, DEM'den de güçlü bir destek almış. DEM'liler partilerinin yok olması tehlikesine rağmen İstanbul'da CHP'yi desteklemişler.

AK PARTİ SEÇMENİ

AK Parti oy kaybettiği için sandığa gitmeyen 3.8 milyon seçmenin adresi belli. Peki AK Parti seçmeninin önemli bir bölümü neden sandığa gitmemiş?

Elbette ki bu nokta araştırılacak. Ancak ilk tespitler, ekonomik sıkıntılar, aday tespitindeki yanlışlar ve emekli maaşları nedeniyle AK Parti seçmeninin sandığa

03.04.24

gitmediği yönünde. Başka partiye oy vermem ama sandığa da gitmem duygusuyla hareket etmişler. Tabii Yeniden Refah Partisi'ne giden seçmeni ayrı tutuyorum.

EMEKLİYE ZAM VERİLSEYDİ

Peki Cumhurbaşkanı Erdoğan, emeklilerin taleplerini dikkate alarak seyyanen bir zam açıklasaydı sonuç ne olurdu? En azından bu kadar olmazdı.

CHP NASIL KAZANDI

CHP'nin seçim başarısındaki ilk üç madde ise şöyle:

- 1- Ekonomik sıkıntılar nedeniyle seçmen iktidarı uyarmak istedi.
- 2- Emekliler bekledikleri zam yapılmayınca iktidarı cezalandırmak için CHP'ye yöneldi.
- 3- CHP, muhalefetin adresi olmayı başardı. TİP, İYİ Parti ve DEM oyları CHP'de toplandı.

Siyasi yorumcular bu üç maddeye CHP'deki değişimi yani Kemal Kılıçdaroğlu'nun olmamasını ekliyor ama ben Ekrem İmamoğlu ve Mansur Yavaş faktörünü ekledim.

Seçmenin tercihini anlamak için büyük analizlere gerek yok. Seçmen, iktidara hangi nedenle oy vermediyse, CHP'ye de aynı nedenle oy vermiş. Bu kadar net...

VAN SEÇİMLERİYLE İLGİLİ KARARIN SİYASİ SONUÇLARI

Yargının siyasilerle ilgili verdiği kararların sadece hukuki sonuçları olmuyor. Siyaseti de doğrudan etkiliyor.

Van İl Seçim Kurulu'nun Abdullah Zeydan'la ilgili kararı kastediyorum. Abdullah Zeydan, PKK terör örgütünün propagandasını yapmaktan hapis cezasına çarptırılmış. Zeydan, "PKK sizi tükürüğünde boğar" diyen birisi.

Abdullah Zeydan'la ilgili olarak Diyarbakır 5. Ağır Ceza Mahkemesi'nin birbirinin tam tersi olan iki kararı ve bunun üzerine Van İl Seçim Kurulu'nun aldığı karar ortalığın karışmasına neden oldu.

İLK KARAR

Abdullah Zeydan'la ilgili terör propagandasından dolayı verilen 3 yıl 1 ay 15 günlük hapis cezası Yargıtay 3. Ceza Dairesi tarafından 20.12.2022 tarihinde onanıyor." Bunun üzerine avukatları Abdullah Zeydan'ın 4.11.2016 ve 19.12.2019 tarihleri arasında tutuklu kaldığını, bu sürenin de aldığı cezayı karşıladığını belirterek, infazın tamamlanacağını belirterek memnu haklarının talep ediyorlar" Abdullah Zeydan Diyarbakır 15. Ağır Ceza Mahkemesi'ne müracaat ederek aldığı hapis

03.04.24

cezasının tutuklu kaldığı süreden mahsup edildiğinde infazın 20.12.2019 tarihi itibarıyla tamamlandığını belirterek, memnu haklarının iadesini talep ediyor. Mahkeme, Zeydan'ın memnu haklarının iadesine karar veriyor. Böylece Zeydan, seçimlere girme hakkına kavuşuyor.

SEÇİLME YETERLİLİĞİNİ KAYBEDİYOR

Diyarbakır Cumhuriyet Başsavcılığı, Adalet Bakanlığı Adli Sicil ve İstatistik Genel Müdürlüğü'nün yazıları doğrultusunda mahkemeye müracaat ederek Abdullah Zeydan'la ilgili infaz tarihi olarak Yargıtay'ın hapis cezasını onadığı 20.12.2022 tarihinin esas alınmasını talep ediyor.

İtirazı inceleyen Diyarbakır 5. Ağır Ceza Mahkemesi 29.3.2024 tarihinde verdiği kararla itirazı yerinde buluyor. Abdullah Zeydan'ın memnu haklarının iadesinin ancak 20.12.2025 tarihinde mümkün olabileceğine karar veriyor. Bu durumda Zeydan seçim yeterliliğini kaybediyor.

SEÇİMDEN ÖNCE OLMAZ MIYDI

Bu arada seçim yapılıyor ve Abdullah Zeydan seçimi kazanıyor. Ama seçim yeterliliğini kaybettiği için mazbata alması mümkün olmuyor. Karara itiraz yolu açık. Abdullah Zeydan da YSK'ya başvuracaklarını açıkladı.

AK PARTİ ADAYINA

Diyarbakır 15. Ceza Dairesi'nin kararı üzerine AK Parti Van İl Seçim Kurulu'na müracaat ediyor. Van İl Seçim Kurulu Abdullah Zeydan'ın seçim yeterliliğini kaybettiğini belirterek, seçimlerde ikinci sırada gelen AK Parti adayı Abdullah Arvas'ı belediye başkanı olarak belirleyip mazbatayı veriyor. Hukukçuların bir kısmı Abdullah Zeydan'la ilgili kararın temyiz yolunun açık olmasını gerekçe göstererek AK Parti adayına mazbata verilmesini eleştiriyor. Bazı hukukçular ise YSK'nın benzer kararları olduğunu savunuyor.

SİYASİ SONUÇLARI

Bu bir hukuki karar ama sonuçları siyasi.

1- Aynı mahkeme

bir yıl önce memnu hakların iadesi kararını verirken Yargıtay'ın onama tarihini bilmiyor mu? Burada ciddi bir sorun var.

2- Bu karar sadece Van'da Büyükşehir Belediye Başkanlığı'nın el değiştirilmesi olarak algılanmayacak. Sonuçları itibarıyla bölgeyi etkileyecek. DEM Parti seçmeni kendi iradesinin yok sayıldığını düşünecek.

VAN SOKAKLARI KARIŞTI

03.04.24

3- Karara karşı YSK'ya müracaat yolu açık olmasına rağmen DEM'in sokakları harekete geçirmesi, ortalığın karıştırılması doğru değil. Hak ararken meşruiyet sınırlarının aşılmasına özen gösterilmeli. Sokaklar karıştırılarak hak aranmaz.

Esfender KORKMAZ

Türkiye'yi batı değil, Rusya ve Çin sömürüyor

TÜİK verilerine göre Türkiye'nin geçen sene 2023 Ocak- Şubat 2 aylık dış ticaret açığı 26,4 milyar dolar iken bu sene aynı iki ayda yüzde 51 oranında daraldı ve 13. Milyar dolara geriledi.

Dış ticaret açığının azalması iyi ama gerekli olan dış ticaret açığından kurtulmaktır. Zira dış ticaret açığı, cari açık kaynak ve servet kaybı demektir.

Geçen yılın ilk iki ayına göre bu sene dış ticaret açığının düşmesi, ihracat artışından değil, altın ithalatının yasaklanmasından oldu.

Hazine ve Maliye Bakanlığı 22 Eylül 2023 ten itibaren işlenmemiş altın ithalatına kota getirdi. Kota Borsa İstanbul A.Ş.'ye üye olan kıymetli madenler aracı kuruluşları tarafından gerçekleştirilen işlenmemiş altın ithalatı için ve bu kuruluşların ithalat ve borsa işlemleri göz önünde bulundurulurken tahsis ediliyor.

Kota nedeni ile geçen sene ilk iki ayda toplam 8,9 milyar dolar olan Altın, parasal olmayan (altın madeni hariç) ithalat, bu sene aynı aylarda toplam 2,1 milyar dolara geriledi.

İşlenmemiş maden ithalatı, toplam ithalat içinde aramalı ve hammadde ithalatı içinde yer alır. Bu nedenle bu iki ay itibariyle geçen sene toplam ithalat içinde yüzde 78,8 oranında olan aramalı ve hammadde ithalatı bu sene aynı aylar itibariyle yüzde 70,9 oranına geriledi.

İşlenmemiş altın ithalatına kota getirilmesi elbette ki ekonomiye bazı maliyetler getirecektir;

Altın ithalatçıları 'Kota yüzünden külçe altının kilo başına fiyatı Türkiye'de uluslararası piyasalardan 3 bin dolar daha yüksek. Bulgaristan'dan, Yunanistan'dan, İran'dan yolcu beraberinde altın getiren, 3 bin dolar kazanıyor. Dövizimiz onlara gidiyor' diyor.

03.04.24

Kota getirilmesi kaçak altın ticaretini artırdı.

İşlenmiş altın ihracatında düşme olacaktır.

Ama ne olursa olsun, şimdi Türkiye için en önemli sorun dış açıklar ve neden olduğu döviz sorunundan kurtulmaktır.

Dış açıklardan kurtulmak için bir istikrar programı içinde şu önlemleri almamız gerekir.

1. Üretimde kullanılan ithal girdi oranını düşürmek gerekir. İthal girdi oranı İmalat sanayiinde yüzde 40 ve daha yüksek orandadır. İhracat malı üretiminde ise yüzde 70 ve daha fazla orandadır.

İthal girdi mallarını içerde üretmek için yalnızca bu sektörlerde ithal ikameci politika uygulamak, yerli yatırımlara yüksek teşvikler vermek gerekir.

2. Toplam ithalat içindeki payı yüzde 3, 1 olan yüksek teknoloji ürünlerinin payını artırmalıyız.

Yüksek teknoloji ürünleri daha pahalıdır. Yüksek teknoloji ürünlerinin ihracattaki payı azaldıkça, Türkiye'nin dış ticaret hadleri de geriledi. Yani Türkiye artık ucuz satıyor, pahalı alıyor.

Türkiye Yüksek teknoloji üretiminde ihracatını artırmanın yolu;

Orta ve uzun vadeli planlama yapmak, teknoloji üretiminde ithal ikamesi politikası uygulamak ve yüksek teşvikler vermektir.

AR-GE'ye kaynak aktarmak, araştırma kurumları ve Üniversiteleri siyasi tasalluttan kurtarmaktır.

3- Milli bir dış ticaret politikamız olmalıdır.

En çarpıcı örnek; batı ülkeleri ve Rusya ve Çin ile dış ticaretimizi karşılaştırmaktır.

Ocak-Şubat dönemi iki ayda;

AB; İngiltere ve ABD'den oluşan batıya karşı 0,7 milyar dolar dış ticaret fazlası verdik. Buna karşılık Rusya ve Çin'e karşı 12,8 milyar dolar dış ticaret açığı verdik. Bu demektir ki toplam 13 milyar dolar dış ticaret açığının, tamamına yakını yani yüzde 98,5'ini bu iki ülkeye vermişiz. (Aşağıdaki Tablo)

OCAK-ŞUBAT 2024 DIŞ TİCARET			
	İTHALAT	İHRACAT	AÇIK VEYA FAZLA
	MİLYAR DOLAR	MİLYAR DOLAR	MİLYAR DOLAR
AB	17,2	17,1	-0,1
İNGİLTERE	1,1	2,1	1
ABD	2,7	2,5	-0,2
BATI	21	21,7	0,7
RUSYA	8,3	1,3	-7
ÇİN	6,3	0,5	-5,8
RUSYA+ÇİN	14,6	1,8	-12,8
TOPLAM DIŞ TİCARET	54	41,1	-13
RUSYA VE ÇİN'İN DIŞ TİCARET AÇIĞINDAKİ PAYI (YÜZDE)			98,5

Rusya ile doğalgaz ve petrol pazarlığı yapmalıyız. Çin'den teknoloji malı dışında kalan ithalata kota getirmeliyiz. Kota içinde Çin ithalat lobisini ortadan kaldırmak gerekiyor.

Sonuç; Çağımızda emperyalizm silah yoluyla olmaz. Rusya ve Çin gibi ülkeler yolsuzluğa açık ülkelerdir. İçerde birileri ile işbirliği yaparak, bizde olduğu gibi dış ticaret yoluyla sömürü düzeni kuruyorlar.